

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковалишкіна В'ячеслава Валерійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 57, 58, 59 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII у редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар’єри» від 9 грудня 2023 року № 3511–IX

Київ
9 вересня 2025 року
№ 125-3(I)/2025

Справа № 3-73/2025(146/25)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Петришина Олександра Віталійовича – головуючого,
Кичуна Віктора Івановича,
Олійник Алли Сергіївни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковалишкіна В'ячеслава Валерійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 57, 58, 59 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545) у редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар’єри» від 9 грудня 2023 року № 3511–IX. (Відомості Верховної Ради України, 2024 р., № 1, ст. 3).

Заслухавши суддю-доповідача Олійник А.С. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернувся Ковалишкін В.В. із клопотанням перевірити на відповідність статті 8, статті 22, статті 38, статті 58 Конституції України (конституційність) пункти 57, 58, 59 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (далі – Закон № 1402) у редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар’єри» від 9 грудня 2023 року № 3511 (далі – Закон № 3511).

У розділі XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 1402 у редакції Закону № 3511 визначено таке:

«Вища кваліфікаційна комісія суддів України завершує конкурс на зайняття вакантних посад суддів апеляційних судів, оголошений рішенням Комісії від 14 вересня 2023 року № 94/зп-23, за правилами, які діють після набрання чинності Законом України „Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар’єри“» (пункт 57);

«Вища кваліфікаційна комісія суддів України завершує конкурс на зайняття вакантних посад суддів місцевих судів, оголошений рішенням Комісії від 14 вересня 2023 року № 95/зп-23, за правилами, які діють після набрання чинності Законом України „Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар’єри“.

Особи, призначені на посаду судді за результатами такого конкурсу, не проходять початкову підготовку у Національній школі суддів України, передбачену статтею 89 цього Закону, та набувають повноважень судді

із здійснення правосуддя, за умови зарахування до штату відповідного суду та складення присяги судді» (пункт 58);

„Кандидати, які на день завершення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України конкурсу на зайняття вакантних посад суддів місцевих судів, оголошеного рішенням Комісії від 14 вересня 2023 року № 95/зп-23, перебувають у резерві на зайняття вакантних посад суддів, підлягають виключенню з резерву.

Без нового проходження процедури добору такі особи не можуть бути повторно зараховані до резерву“ (пункт 59).

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Ковалишкін В.В. із 2017 року проходив визначені Законом № 1402 етапи добору кандидатів на посаду судді місцевого суду, склав кваліфікаційний іспит та був зарахований до резерву.

Після внесення змін Законом № 3511 до Закону № 1402 Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – Комісія) провела співбесіду з Ковалишкіним В.В., за наслідками якої ухвалила рішення від 27 лютого 2024 року № 233/дс-24 про відмову у наданні йому рекомендації для призначення на посаду судді Кременчуцького районного суду Полтавської області.

У березні 2024 року Ковалишкін В.В. звернувся до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції з позовом до Комісії про визнання протиправним і скасування рішення, зобов’язання вчинити дії.

Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду рішенням від 4 грудня 2024 року, залишеним без змін постановою Великої Палати Верховного Суду від 20 березня 2025 року, відмовив Ковалишкіну В.В. у його позові.

3. Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України оспорюваних приписів Закону № 1402 у редакції Закону № 3511, суб’єкт права

на конституційну скаргу зазначає, що Закон № 3511 „змінив правила доступу до професії судді під час конкурсу, додавши нову стадію – співбесіду, яка не була передбачена на момент початку конкурсної процедури“.

Ковалишкін В.В. вважає, що новий порядок конкурсу фактично погіршив його становище як кандидата, оскільки „запровадив додатковий етап перевірки без чітких критеріїв – співбесіду з ВККСУ та передбачив остаточне виключення з резерву без права повторного участі у нових конкурсах без проходження нової процедури добору. На початку добору таких правил не існувало“.

Ковалишкін В.В. наголошує, що він, пройшовши усі стадії добору, мав очікування на призначення його на посаду судді, а у разі неотримання відповідних рекомендацій – перебування у резерві та участь у інших конкурсах, які будуть оголошені Комісією на посаду суддів місцевих судів, як це було передбачено Законом № 1402.

На підтвердження своїх доводів суб'єкт права на конституційну скаргу посиляється на окремі приписи Конституції України, Доповідь про правовладдя Європейської Комісії „За демократію через право“ (Венеційська Комісія), ухвалену на її 86-му пленарному засіданні 25–26 березня 2011 року [CDL-AD(2011)003rev], рішення Конституційного Суду України, а також на судові рішення у його справі.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України керується таким.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів)

із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

4.1. У конституційній скарзі суб'єкт права на конституційну скаргу просить визнати неконституційним пункт 57 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 1402 у редакції Закону № 3511. Проте цей пункт не застосовано в остаточному судовому рішенні у його справі – постанові Великої Палати Верховного Суду від 20 березня 2025 року.

Тому в цій частині конституційна скарга не відповідає вимогам частини першої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.2. Зі змісту конституційної скарги вбачається, що Ковалишкін В.В. не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності пунктів 58, 59 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 1402 у редакції Закону № 3511, а фактично висловив незгоду із законодавчим врегулюванням питання удосконалення процедури суддівської кар'єри та з остаточним судовим рішенням у його справі, що свідчить про недотримання вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату
Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковалишкіна В'ячеслава Валерійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 57, 58, 59 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII у редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар’єри» від 9 грудня 2023 року № 3511–IX на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**